

ICMPD

International Centre for
Migration Policy Development

EU4IBM

**ЄВРОПА
БЕЗ БАР'ЄРІВ**

Вплив цифрових рішень на запобігання корупції на кордонах України з ЄС

Оцінка думки бізнесу

- 01 Посіла 116 місце з 180 за СРІ
- 03 Набула статусу кандидата у члени ЄС

- 02 Митний та прикордонний контроль - топ-сфери поширеності корупції
- 04 Визнана потенційним членом ОЕСР

Кандидатство на вступ до ЄС та ОЕСР підвищує вимоги до прозорості та підзвітності органів влади, реформування та вдосконалення системи запобігання та протидії корупційним злочинам

ОСНОВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Антикорупційна стратегія 2021-2025 (від 10.07.2022);
2. Державна антикорупційна програма 2023-2025 (від 16.03.2023);
3. Антикорупційні програми органів влади:
 - Антикорупційна програма ДПСУ 2023-2025 (від 03.03.2023),
 - Антикорупційна програма Держмитслужби 2023-2025 (від 31.05.2023).

Перевага традиційно надається роз'яснювальним та превентивним завданням, аніж контрольним.

Вагома роль у лібералізації торгівлі, прозорості та запобіганні корупції на кордоні надається цифровізації та автоматизації прикордонного та митного контролю.

Нові цифрові інструменти 2022

NCTS

Жовтень 2022

Україна приєдналась до Конвенції про процедуру спільного транзиту

Очікування:

↓ ризиків підміни товаросупровідних документів

єЧерга

Грудень 2022

Тестово запусчено, а з травня 2023 масштабовано, е-чергу перетину кордону вантажівками

Очікування:

↓ ризиків, пов'язаних з черговістю та швидкістю перетину кордону

Очікувалось зниження корупційних ризиків у діяльності основних суб'єктів ІУК – Держмитслужби та ДПСУ

Після 24.02.2022

Дослідження для ідентифікації корупційних ризиків:

- 4-та хвиля **соціологічного дослідження** з оцінки державної антикорупційної діяльності в Україні (Info Sapiens);
- анонімне опитування **зовнішніх** заінтересованих сторін щодо вразливих до корупційних правопорушень напрямків діяльності Держмитслужби ;
- анонімне опитування **зовнішніх та внутрішніх** заінтересованих сторін щодо корупційних ризиків у діяльності ДПСУ
- тощо.

Думки бенефіціарів кордону щодо антикорупційної складової NCTS та єЧерги не аналізувались

Оцінка корупційних ризиків на кордоні:

**Глибинні інтерв'ю
з представниками бізнесу**
(листопад 2023)

АЦ «Європа без бар'єрів»:

представники АсМАП,
УААЕ, АІДУ, АМБУ, АПМП,
ЄБА, УКАБ

**Всеукраїнське опитування
думки населення**
(8-15 грудня 2023)

Фонд «Демініціативи»
ім. І. Кучеріва спільно з соц.
службою Центру Разумкова:

більше 2000 респондентів

Різні напрямки, різні проблеми

Експортери – найбільші втрати через очікування на перетин кордону, навіть з єЧергою

Перевізники – важлива корупціогенна складова у механізмах роботи єЧерги

Імпортери – найбільші втрати через волюнтаризм митників у визначенні кодів і вартості товару, призначенні фізичного догляду, навіть з NCTS

Результати глибинних інтерв'ю

єЧерга

Пришвидшення перетину кордону та розв'язання проблеми проїзду поза чергою не відбулось

Дисонанс в системах управління єЧергою та контролю за пропуском осіб та ТЗ

Розпорошеність функцій, відсутність обміну інформацією

Недовіра перевізників до функціонала та алгоритмів сервісу

Недосконалий інструмент пріоритезації товарів та керування першочерговістю

єЧерга є фіксацією порушень Митного кодексу України

Неможливість зміни ПП

Результати глибинних інтерв'ю

NCTS

Ефект щодо пришвидшення проходження митних формальностей менше, ніж очікувалось

Механізм NSTC поки недосконалий

Для сприйняття українських ТП суміжними сторонами має пройти час

Час проходження митних формальностей з українського боку МАХ в межах нормативного

Транзитне спрощення «використання пломб спеціального типу» не гарантує відсутність корупційних ризиків при переміщенні товарів через кордон

Комунікація

Більш відкрите інформаційне поле

Високий рівень взаємодії між учасниками логістичних процесів з боку України – центральними та регіональними органами влади, перевізниками, митними брокерами тощо

Закритість спілкувань та їх результатів українських органів влади з суміжними сторонами

Висновки

Вплив цифрових новацій на зниження корупційних проявів **мало відчутний для бізнесу**

єЧерга

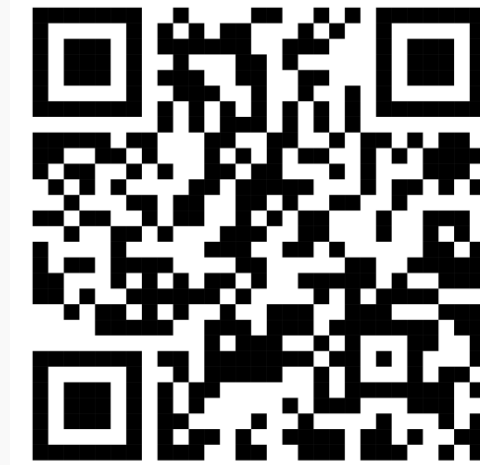
- Чи можлива передача функцій управління єЧергою та контролю пропуску в одні руки?
- Чи можливі звірки пропущених та зареєстрованих в черзі ТЗ, алгоритм проведення?
- Як вплинуло відкриття реєстраційних номерів ТЗ на зниження ризиків об'їзду?

NCTS

- Коли і як пріоритетний пропуск ТЗ під NCTS може бути реалізований в єЧерзі?
- Чи наступні фази NCTS можуть знизити ризики завищення вартості, призначення невідповідних кодів та неправомірного догляду товару?
- Які інші цифрові інструменти можуть це зробити?

Наші звіти

Аналітичний бриф «Чи сприяють цифрові рішення прозорості та запобіганні корупції на кордоні»

Аналітична записка «Роль АЕО, NCTS та єЧерги в лібералізації торгівлі Україна-ЄС та прискоренні руху через кордон»

Дякую за увагу!